

**RIIGIEELARVELISE TOETUSE KASUTAMISE
TEGEVUS- JA TULEMUSARUANNE**

Lepingu nr:	7-42099-1
Aruande esitaja:	Kätlyn Jürisaar
Tegevuste läbiviimise aeg:	1.01.2023-31.12.2023
Aruande koostamise kuupäev:	15.01.2024

Kokkuvõtlik hinnang aruandeaastale. Järeldused ja plaanid järgmiseks aastaks, edaspidiseks.

2023. aastal oleme Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustikus (SEV) tegutsenud selle nimel, et kasvatada jätkusuutlike, sotsiaalsete ettevõtete, tugiorganisatsioonide ja valdkonda arendavate organisatsioonidega kogukonda, laiemat mõju loovaid tegevusi. Samuti arendanud koostööd rahvusvaheliste partneritega.

SEVi juhatuse tiim on käivitanud ja loonud projektide käigus tegevusi, mis on suurendanud nii teadlikkust sotsiaalsest ettevõtlusest kui ka toonud juurde võimalusi ettevõtetel ennast arendada.

SEVi eesmärk on luua ökosüsteem, kus sotsiaalsed ettevõtted saavad kiiremini areneda ja luua suuremat mõju ühiskonnale ja keskkonnale. Soovime tõsta teadlikkust, et sotsiaalne ettevõtlus nišiks normaalsuseks. Antud fookused ja eesmärgid on SEVi tegevuste ja otsuste aluseks.

Täpsemad aasta tegevused on detailsemalt välja toodud aruande alumistes osades (vt ülevaated läbiviidud olulisematest tegevustest), kuid kokkuvõtvalt on SEVi tegemistes ja saavutustes olulist rolli mänginud:

1. ESIA (SIKK) projekti tegevused, mis on võimestanud laiemalt sotsiaalse ettevõtluse ja innovatsiooni kogukonna kasvu, üksteise paremat mõistmist ja koostööd. Suurenesid SEVi rahvusvahelised kontaktid ja koostööd. Projekt sai 2023. aastal lõpetatud. Positiivse arenguna näeme asjaolu, et 2023. aasta detsembris esitasime koostöös partneritega sotsiaalse innovatsiooni arendamiseks Euroopa Komisjonile jätkuprojekti, mille positiivse tulemuse korral saame teha veelgi enam koostööd rahvusvaheliste partneritega ning Eestis sotsiaalset innovatsiooni teemat edasi arendada.
2. Viime endiselt läbi ka uuringuid, mis annaksid head sisendit sotsiaalse ettevõtluse valdkonnale. Sellel aastal võtsime uuringute vallas ette uue, Eestis mitte nii aktiivselt pildis oleva, kuid olulise teema - sotsiaalselt vastutustundlikud riigihanked.
3. Oleme jätkanud sotsiaalse ettevõtluse andmebaasi täiendamise, mis

annab kvartaalse või aastase täpsusega ülevaate sotsiaalsete ettevõtete ja sotsiaalse ettevõtluse sektori käekäigust kirjeldades selle olulisemaid indikaatoreid. Oleme andmebaasi teinud lisandusi ning teinud ülevaateid sektori arengutest vastavalt andmebaasi infole.

4. Rahvusvahelist koostööd ja laiemalt sotsiaalset ettevõtlust ja ettevõtteid arendavate projektide jätkamine ja käivitus on ka sellel aastal fookuses olnud. Näiteks:

a. Koostöös Läti sotsiaalsete ettevõtete võrgustiku (Social Entrepreneurship Association of Latvia), Rootsist Reach for Change ja Leedu sotsiaalsete ettevõtete võrgustikuga (Lithuanian Social Business Association) jätkasime riikidevahelise võrgustiku Baltic Sea Impact Network-i projektiga, mis pakkus vastastikuse õppimise võimalusi ja töötubasid Eesti, Läti, Leedu ja Rootsi sotsiaalsetele ettevõtjatele.

b. [Horizon projekt IBESI](#) koostöös Balti Innovatsiooniagentuuriga Eestist, Reach For Change Rootsist, Katalista Ventures Leedust. IBESI projekt on ametlikult käivitatud ning [esimene konsortsiumi kohtumine toimus 18. jaanuaril 2023](#) Tartus ja keskendus Läänemere piirkonna sotsiaalmajandussektorile. IBESI annab nii sotsiaalsetele ettevõtjatele kui ka novaatoritele parema seotuse olemasolevate ettevõtluse ökosüsteemidega, laiema juurdepääsu alternatiivsetele rahastamisallikatele ning toimivad innovatsioonimudelid, millel on potentsiaali laienemiseks ja edasiseks kasutuselevõtuks.

5. SEV korraldas koostöös 15 partneriga erinevatest sektoritest 5.-6. oktoobril 2023 Põhjala tehases [Baltikumi suurima mõju ja jätkusuutlikkuse festivali Impact Day](#). Kokku astus laval üles 180 esinejat ja festivalil osales 2689 inimest.

Impact Day 2023 oli Baltikumi esimene süsinikukompenseeritud festival (mõju mõõtsime koostöös Planet Positive-ga ja kompenseerimise tegime koostöös KWOTA-ga). Impact Day ühendas endas entusiaste, kes soovivad jätkusuutlikkust paremini mõista, ning mõjutajaid/esinejaid, kes harisid külastajaid, et teha igapäevaelus jätkusuutlikumaid valikuid. Lisaks osalesid festivalil mõjuettevõtted, iduettevõtted, sotsiaalsed ja vastutustundlikud ettevõtjad, investeerijad ja avaliku sektori esindajad. Impact Day festival loodi koostöös üle 80 erineva partneri ja kaaskorraldajaga, kes kõik olid protsessi tihedalt kaasatud terve aasta jooksul enne sündmuse toimumist. Festivali eesmärgiks oli jõustada sotsiaalsete ja jätkusuutlike ettevõtete võrgustikku ning võimendada sektori arengut.

Edaspidi plaanime jätkata tegevusplaaniga, kus fookuseks on jätkusuutliku ja sotsiaalse ettevõtluse ökosüsteemi ja kogukonna arendamine, sealhulgas ka laiemalt valdkonnast teadlikkuse tõstmine.

Impact Day festivali korraldamisega (2023. aastal lausa rahvusvahelisena) saime kinnitust, et selline festival on vajalik, sest Eestis ja Baltikumis pole varem loodud jätkusuutliku elustiili ja ettevõtluse teemal sellist suurt, eri sektoreid kaasavat kokkusaamiskeskonda ja sündmust, kus saab läbi ekspertide töötubade ja inspireerivate lugude ennast arendada. Festival on oluline kogukonnaga koostöös arendatud ja elluviidud sündmus, mis laiemalt võimestab kogukonnaliikmete omavahelist koostööd. Festivali korraldasime koostöös 15 organisatsiooniga ning tulemused näitavad, et juba festivali korraldamine suurendas omavahelist mõistmist ja koostööd. Seega on plaan visiooniga ambitsioonikalt edasi minna, et mõju aina enam suureneks - 2024. aastal korraldame rahvusvahelise Impact Day suurema hulga külaliste ja partneritega ning pikendame programmikava kolmepäevaliseks.

Samuti jätkame rahvusvahelise kogukonna arendamisega nii Impact Day raames kui ka näiteks Baltic Sea Impact Networki projekti kaudu. Jätkame alustatud projektide sisutegevuste elluviimisega (näiteks Horizon, sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete teemaline projekt jne), arendame edasi sotsiaalse ettevõtluse kogukonda (kaasata veel enam ökosüsteemi osapooli) ning andmebaasi. 2024. aastal teeme rohkem koostööd ka VEF-ga (Vastutustundlike Ettevõtete Foorumiga), kus käivitame tööühmad sotsiaalsete ja jätkusuutlike ettevõtete enda ja laiema ökosüsteemi arendamiseks. Eesmärk on erinevate tegevustega aidata kaasa SE ökosüsteemi arengusse ning teadlikkuse tõstmisesse.

TEGEVUSSUUND 1: JÄTKUSUUTLIKKUS

Eesmärk 1: Sotsiaalsete ettevõtete kasvanud jätkusuutlikkus

Ülevaade oodatavate tulemuste saavutamisest	
Sotsiaalsete ettevõtete ettevõtlustulu 45,6 mln € -> kasvab	<p>Eesti on olnud juba mitmendat kvartalit järjest majanduslanguses. Sotsiaalsete ettevõtete maksustatav käive teises kvartalis 2023. aastal oli muljetavaldav 35,5 miljonit eurot. See on ajaloo suuruselt teine käive andmebaasis olevate ca 240 ettevõtte jaoks. Hoolimata majanduslangusest on sektor suutnud säilitada head tootlikkust ning saavutada tugevaid tulemusi.</p> <p>Üks märkimisväärne näitaja, mis on võrreldes eelmise kvartaliga see eest selge sammu tagasi teinud on maksude tasumine. Kuivõrd teises kvartalis tasusid mõjuettevõtted makse ligi 7,4 miljonit eurot, siis praeguses kolmandas kvartalis on antud number kukkunud 5.7 miljoni euroni. Kas põhjuseks on olnud töötajate palgakärped või midagi muud, eks seda teavad juba ettevõtted ise.</p>
Sotsiaalsete ettevõtete ühiskondliku mõju kasv	<p>Puuduvad otsesed andmed. Kaudsed näitajad on töötajate arvu kasv, maksustava käibe kasv, makstud maksude, ettevõtete hulga kasv, mis kajastub andmebaasist.</p> <p>Andmebaasi põhjal töötab sotsiaalsetes ettevõtetes 4 181 töötajat, mis on seni suuruselt teine number kvartali kaupa vaadates (2022 aasta lõpus oli see 3800). Kui eelmises kvartalis oli töötajate arv 4194, siis eriline erinevus kvartali võrdluses numbrites puudub.</p> <p>Positiivne on näha, et üleüldiselt ka antud number on kvartal kvartalilt suurenemise trendis ning töötajate hulk sektoris kasvab.</p> <p>Kokkuvõtvalt võib öelda, et kuigi majanduslikud väljakutsed püsivad, on sotsiaalsed ettevõtted näidanud suurepärase vastupidavust ja edu, vähemalt selle kvartali vaates. Nende suurenev käive, ja töötajate arv näitavad, et mõjuettevõtluse mõju on kasvamas ning võib mängida üha suuremat rolli ka jätkusuutlikul arengul.</p>
Paranenud ligipääs rahastusvõimalustele	<p>Horizon projekt IBESI projekti raames valmis detsembris 2023 Baltikumi põhine alternatiivsete rahastusmeetmete ülevaade (Alternative Finance Roadmap). Raporti peamine eesmärk on pakkuda kiiret ülevaadet peamistest rahastamise ja</p>

	<p>finantseerimise instrumentidest, mis on kättesaadavad sotsiaalsetele ettevõtetele Balti riikides. See praktiline teejuht loetleb ja kirjeldab alternatiivseid rahastamisallikaid sotsiaalsetele ettevõtetele Eestis, Lätis ja Leedus. "Alternatiivsete rahastamisallikate" määratlus viitab organisatsiooni sissetulekule, mis ei ole ettevõtte müügist saadud tulu. Teekond ühendab ja täiendab olemasolevat teadmistevälja selles valdkonnas. Arvestades kolme Balti riigi alles arenevaid sotsiaalmajanduse ökosüsteeme, on endiselt puudus finantsinstrumentidest, mis on mõeldud sotsiaalsetele ettevõtetele. Seetõttu on teekonna autorid kavatsenud hõlmata laia valikut finantsinstrumente, mis sobivad erinevatele sotsiaalsetele ettevõtetele erinevate juriidiliste vormide ja arenguetappidega. Ülevaade on mõeldud peamiselt sotsiaalsele ettevõtjale, kes otsib ülevaadet nende käsutuses olevatest rahastamisvõimalustest. Teekond on kirjutatud selleks, et suurendada sotsiaalsete ettevõtete teadlikkust ja toetada nende jätkusuutlikkust ja kasvu. Plaan on kasutada antud ülevaadet SEVi töös SE-de nõustamisel ning levitada infot oma kanalites ning ettevõtjate seas.</p>
<p>Noortele suunatud sündmuste või algatuste ja nendes osalejates arv</p>	<p>Tulenevalt sellest, et lisarahastust kaasatud pole, pole antud tegevusega spetsiifiliselt tegeletud.</p> <p>2023. aasta jooksul oleme esinenud sotsiaalse ettevõtluse ja innovatsiooni teemal ca 200 noorele. Lisaks osales Impact Dayl 2023 kokku ca 150 noort/tudengit/õpetajat/õppejõudu.</p>
<p>Saavutatud mõju üldine kirjeldus ja kirjeldus eduindikaatorite kaudu</p>	
<p>Andmebaasis olevate ettevõtete arv</p>	<p>236 ettevõtet</p>
<p>Eestisse jõudnud teadmised või koostöö erinevate partneritega, millel on praktiline väljund</p>	<p>Rahvusvahelises konsortsiumi kaheaastases projektis "Sotsiaalse innovatsiooni kompetentsikeskuse loomine (ESIA / SIKK)", kus teeme koostööd Saksamaa, Poola, Taani ja Suurbritannia erinevate sotsiaalse ettevõtluse ja innovatsiooni edendavate organisatsioonidega, on toimunud 2023 aasta sügisel mitmeid sündmusi, kus on vahetatud teadmisi ning kogemusi, et üksteist sotsiaalse innovatsiooni arendamises toetada. Oleme osalenud rahvusvaheliste partneritega teadmiste ja kogemuste vahetamises ning tegelenud üksteise tundmaõppimisega, ekspertsuse kasvatamisega. Näiteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 14.-17. veebruaril toimus projektikohtumine Saksamaal, kus ESIA partnerid said väärtuslikke teadmisi Dortmundi ja Berliini

	<p>sotsiaalsest innovatsioonist, osalesid põnevates töötubades ning jagasid kogemusi ja mõtteid. Ekskursioon andis esmase ülevaate Saksamaa sotsiaalse innovatsiooni maastikust ning oli intensiivne ja professionaalne dialoogi jaoks oluline aeg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taani koha-visit toimus 19.-20. aprillil 2023 Kopenhaagenis. ESIA partnerid said ülevaate Taani sotsiaalinnovatsiooni praktikatest, külastades Taani Disainikeskust ja Demokraatia Garaaži. Programm hõlmas ka linnatuuri ja külastust Freetown Christianias. Kokkuvõttes pakkus reis mitmekesiseid teadmisi, inspireerivaid näiteid ja tihedamat suhtlust Taani sotsiaalinnovatsiooni valdkonnas. • ESIA partnerid külastasid Poolat 22.-24. märtsil 2023, avastades sotsiaalinnovatsiooni ökosüsteemi Lublinis ja Varssavis. Shipyard Foundation'i võõrustamisel tutvuti erinevate sotsiaalinnovatsiooni näidetega, sh Baobab ruum, Invisible Exhibition ja Second Things. Külastus pakkus rikkalikku inspiratsiooni ja uusi ideid Poola sotsiaalinnovatsiooni valdkonnast. <p>Koostöös Läti sotsiaalsete ettevõtete võrgustiku (Social Entrepreneurship Association of Latvia), Rootsist Reach for Change ja Leedu sotsiaalsete ettevõtete võrgustikuga (Lithuanian Social Business Association) lõime 2022. aastal uue riikidevahelise võrgustiku (Baltic Sea Impact Network), mis pakub vastastikuse õppimise võimalusi ja töötubasid Eesti, Läti, Leedu ja Rootsi sotsiaalsetele ettevõtjatele. Programm ja võrgustik jätkus 2023. aasta augustini. Projekti oli kaasatud 30 sotsiaalset ettevõtet neljast riigist ning iga kuu kuni augustini 2023 toimusid ettevõtetega kohtumised. Kohtumised sisaldasid ettevõtetevahelist kogemuste vahetamist ja kogemusõpet ning samuti ekspertidega korraldatavaid koolitusi. 2023. aastal toimus kaheksa kohtumist, kus ettevõtted õppisid erinevatel teemadel, mida nad pidasid enda ettevõtlusteele jaoks kasulikuks (nt mõju mõõtmine ja hindamine, finantside kaasamine, investorite kaasamine, rahvusvaheliste turgude kultuurid, teiste ettevõtete kogemuslood jne).</p> <p>Samuti tuli SEVi korraldatud häkatonide kaudu Eestisse juurde teadmisi välisriikide ekspertidelt, sest häkatonide osalejate seas oli eestlasi. Kokku</p>
--	--

	<p>korraldasime 2023. aastal kaks kaheädalast häkatoni-programmi:</p> <p>1) 12. maist kuni 26. maini 2023 - Impact Hackathon. Kaasatud välismaalt pärit koolitajad ja mentorid olid:</p> <p>Mentorid:</p> <ul style="list-style-type: none">• Elena Salamandîc-Alijošienė (Katalista Ventures, Leedu): Katalista Ventures'i partner, säästva innovatsiooni ekspert.• Kristīne Vērpēja (Reach for Change, Läti): Reach for Change'i Baltikumi juht, kogenud sotsiaalse ettevõtluse toetaja.• Marta Bergmane (Reach for Change, Läti): Reach for Change'i programmijuht Baltikumis, kogemustega sotsiaalse mõju eksperdist.• Greta Glebavičiūtė (Katalista Ventures, Leedu): Katalista Ventures'i programmide ja ärihäkatonide koordinaator, jätkusuutlikkuse ja mõjuhindamise ekspert. <p>Koolitajad:</p> <ul style="list-style-type: none">• Prototüübi Töötuba (15. mai 2023): Arvydas Plėta (Katalista Ventures) - Leedus Katalista Ventures'i partner, kellel on üle 10 aasta innovatsioonikogemust erinevatel ametikohtadel, sh ettevõtte innovatsiooniüksuse juhina.• Turu-uuringu Töötuba (17. mai 2023): Charles Busmanis - Šveitsi-Prantsuse disainer, kes on spetsialiseerunud innovatsiooniökosüsteemide ehitamisele, jagas kogemusi paljude ettevõtetega. <p>2) 10. novembrist kuni 24. novembrini 2023 - Impact Crash Course. Kaasatud välismaalt pärit koolitajad ja mentorid olid:</p> <p>Mentorid:</p> <ul style="list-style-type: none">• Elena Salamandîc-Alijošienė (Katalista Ventures, Leedu): Katalista Ventures'i partner, säästva innovatsiooni ekspert.• Kristīne Vērpēja (Reach for Change, Läti): Reach for Change'i Baltikumi juht, kogenud sotsiaalse ettevõtluse toetaja.• Marta Bergmane (Reach for Change, Läti): Reach for Change'i programmijuht Baltikumis, kogemustega sotsiaalse mõju eksperdist.• Ieva Miščkaite (Katalista Ventures, Leedu): Katalista Ventures'i projektijuht, kelle tegevus
--	--

hõlmab iduettevõtteid, korporatsioone ja investoreid, aidates neil kiirendada ja luua positiivset, jätkusuutlikku mõju. Igal on kogemus turundusest, iduettevõtete kiirendamisest ja analüüsimisest, partnerlussuhete haldamisest, strateegiate loomisest, sündmuste korraldamisest ja avalikust esinemisest.

Koolitajad:

- Äriplaani I töötuba (11. november 2023): Simona Simulyte - Simona on kogenud ettevõtja, koolitusekspert ja ärikonsultant üle 20-aastase praktilise kogemusega, kes töötab juhtivate organisatsioonidega erasektoris, avalikus sektoris ja sotsiaalsektoris.
- Turu-uuringute töötuba (13. november 2023): Charles Busmanis - Charles on Šveitsi-Prantsuse disainer, kes on spetsialiseerunud innovatsiooniökosüsteemide ehitamisele ja ettevõtete toodetest, teenustest ja poliitikatest innovaatilisemaks muutmisele. Ta on osalenud suurtel projektidel, sealhulgas Läti Kantsleri abistamisel innovatsiooniökosüsteemi loomisel ja Läti Panga toetamisel nende andmeinnovatsioonipotentsiaali arendamisel.

Oleme toonud Impact Dayle esinejaid välismaalt, kes rikastavad siinse piirkonna teadmisi jätkusuutliku ettevõtluse ja elustiili osas. Kokku osales Impact Dayl 47 välismaalt pärit esinejat (26.1% kõikidest esinejatest). Kajastasime ka välisesinejate ja -partnerite kogemusi ning teadmisi ka blogiartiklitenä, mida turunduskampaaniates levitasime. Näiteks:

- [Tytti Nahi: one can't fight human rights issues alone](#)
- [Rolf Ladau: change is your friend, not your enemy](#)
- [Anders Wijkman: I fear things will get much worse before getting better](#)
- [Sofia Breitholtz: youth teaches us curiosity](#)
- [Paul Hawken: we need to awaken our sense of connectedness](#)
- [Stefan Larsson-Mastonstråle: we need to understand the why behind things](#)
- [Joseph Kim: the goal is not to win but to stay in the game](#)
- [Gunter Pauli: we are sleeping with our eyes wide open](#)

Investeeringute hulk sotsiaalsetesse ettevõtetesse	Puuduvad andmed.
Magistriõppes sotsiaalset ettevõtlust õppivate tudengite arv	0 2023. aastal ei avanud Tallinna Ülikool sotsiaalse ettevõtluse magistri õppekava.
Noorte hulk, kellel on olnud kokkupuude sotsiaalse ettevõtlusega, esinemise, koolituse või programmi formaadis	2023. aasta jooksul oleme esinenud sotsiaalse ettevõtluse ja innovatsiooni teemal ca 200 noorele. Lisaks osales Impact Dayl 2023 kokku ca 150 noort/tudengit/õpetajat/õppejõudu.
Nõustatud sotsiaalsete ettevõtete käibe või müügitulu kasv (enne vs. pärast) nõustamist või investeeringut	Puuduvad andmed.
Sotsiaalsete ettevõtete käibe või müügitulu kasv (enne vs. pärast) andmebaasis kajastamist	Sotsiaalsete ettevõtete maksustatav käive teises kvartalis 2023. aastal oli muljetavaldav 35,5 miljonit eurot. See on ajaloo suuruselt teine käive andmebaasis olevate ca 240 ettevõtte jaoks. Hoolimata majanduslangusest on sektor suutnud säilitada head tootlikkust ning saavutada tugevaid tulemusi. Üks märkimisväärne näitaja, mis on võrreldes eelmise kvartaliga see eest selge sammu tagasi teinud on maksude tasumine. Kuivõrd teises kvartalis tasusid mõjuettevõtted makse ligi 7,4 miljonit eurot, siis praeguses kolmandas kvartalis on antud number kukkunud 5.7 miljoni euronni. Kas põhjuseks on olnud töötajate palgakärped või midagi muud, eks seda teavad juba ettevõtted ise.
Positiivsete muutuste arv ja sisukus dokumentides ja rakendustes;	2023: 1 Sotsiaalse innovatsiooni kompetentsikeskuse loomise (SIKK/ESIA) projekti raames oleme koostöös erinevate ministeeriumite ja valdkonda arendavate organisatsioonidega välja töötanud sotsiaalse innovatsiooni visioonidokumendi, mida hakatakse koostöös KÜSKI ja teiste partneritega edasi arendama.
Sotsiaalsete ettevõtete arvu kasv	31.12.2023 seisuga on andmebaasis 236 sotsiaalset ettevõtet, mis on võrreldes 2022. aasta seisuga 44 tk rohkem.
Tehtud nõustamiste arv	36 ettevõtet (eri teemadel nõustamist, nt äriplaan/turundus/äriarenduse/rahastusvõimalused jne)
Klientide kõrge (eesmärk 8-10 punkti 10-st) rahulolu näitaja	Puuduvad andmed.
Üritustel osalejate kõrge (eesmärk 8-10 punkti 10-st) rahulolu näitaja	Impact Day 2023 raames kogusime tagasisidet ka erinevatelt sündmusel osalevatelt osapooltelt: <ul style="list-style-type: none"> • Osalejad - üldine rahulolu hinnang 10-palli skaalal (10 - väga rahul, 1- üldse mitte) oli keskmiselt 7,31. • Esinejad - 8,21

	<ul style="list-style-type: none"> • Vabatahtlikud - üldine rahulolu hinnang 10-palli skaalal (10 - väga rahul, 1- üldse mitte) oli keskmiselt 9,1. • Kaaskorraldavad organisatsioonid - üldine rahulolu hinnang 10-palli skaalal (10 - väga rahul, 1- üldse mitte) oli keskmiselt 8,38.
Ülevaade läbiviidud olulisematest tegevustest, mis toetasid oodatavate tulemuste saavutamist (toimumise aeg, kulg, osalejad, olulisemad tähelepanekud, jms):	
<p>Prioriteet 1. Finantsinstrument ja ökosüsteemi laiem arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jätkasime Impact Day korraldamist veelgi võimsamalt: 2022. aastal testisime eestiseselt Impact Day kontseptsiooni, mille tulemused olid väga positiivsed. Korraldasime 7. oktoobril 2022 Tallinnas Põhjala tehases Impact Day, kus algselt eesmärgiks pandud 700 külalise asemel tuli kohale 1458 inimest. Sündmus leidis aset koostöös 15 organisatsiooniga korraldades ning konverents tõi kokku ettevõtjad, jätkusuutlikku ettevõtlust ja valdkonda arendavad organisatsioonid ja inimesed. 2023. aastal oli 4.-6. oktoobril toimunud Impact Day esmakordselt rahvusvaheline ja kahepäevane sündmus. Esialgse eesmärgi 2000 külastajat ületasime taas, kohapeal ja otseülekandes osales seekord koguni 2689 inimest. <p>Kokku toimus 2023. aasta Impact Dayl 93 sündmust, nende seas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 27 koolitust-töötuba • 24 inspiratsiooni-sündmust • 15 paneeli • kaks pitchimis võistlust • ja 25 muud sündmust <p>Laval astus üles 180 esinejat (93 esinejat 2022. aastal), demoalal oli esindatud 46 ettevõtet. Kultuuriprogrammis astus üles 6 artisti või gruppi.</p> <p>2023. aastal osales programmis väga silmapaistvaid esinejaid, nt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kersti Kaljulaid (endine Eesti president) • Rolf Ladau (Pauligi tegevjuht) • Terry Virts (NASA astronaut) • Gunter Pauli (ettevõtja, sinise majanduse kontseptsiooni autor) • Paul Hawken (autor, ettevõtja, keskkonna eestkõneleja) • Kęstutis Juščius (AUGA Groupi tegevjuht) • Anders Wijkman (arvamusliider, autor). <p>Kokku oli Impact Dayl kaaskorraldajatest partneriteks 15 organisatsiooni ja ettevõtet, kes olid erineval viisil tegelemas jätkusuutliku ettevõtlusega ja selle arendamisega. Kokku toetas Impact Dayd partnerina (teenuste, asjade jms toetuse andmise näol) 66 ettevõtet/organisatsiooni.</p>	

Impact Dayl oli expo ala, kus osales 46 erinevat sotsiaalset ja jätkusuutlikku ettevõtet, organisatsiooni, SEde tugiorganisatsiooni. Tagasisides töid 2023. aastal EXPOl osalenud ettevõtted välja, et nad said arvukalt uusi pöördumisi, kontakte, kokku ca 3000. EXPO on koht, kus ettevõtted saavad luua olulisi koostöökontakte ja kaasata ka uusi töötajaid. Näiteks innovaatilise sotsiaalse ettevõtte Edumus tagasiside ilmestab seda hästi: "Impact Day oli sel aastal tõeliselt suurepärase, ja saime sealt umbes 20 innukat õpetamishuvilist ehk potentsiaalset uut töötajat. Seega oli see kindlasti seda väärt. Seetõttu sooviksime hea meelega olla järgmisel aastal taas expol."

Samuti loob Expo võimalused luua rahvusvahelisi sidemeid ja soodustada rahvusvahelise koostöö tekkimist. "Ma ei näinud kunagi Baltikumit turuna, kuid pärast kutset rääkida pakendamisest Impact Dayl olin üllatunud, kui avatud on Eesti turg. Mind võttis ühendust "Nature Backed" podcast ja tegime episoodi Impact Day eelõhtul. Impact Dayle sisenedes tervitas mind expo ala ja esimese poole tunni jooksul sain ühendust DPD Estonia tegevjuhiga, keda oleme mõnda aega soovinud kõnetada. Pärast Impact Dayd näeme Eestit ja Baltikumi heade väiksemate turgudena, kust alustada ja kasv jätkub siit." - Joshua Linn, The Ocean Package'i kaasasutaja (Saksamaa ja DACH piirkond)

Impact Day toimus oktoobris, mis on sündmuskorralduses madalhooaeg, välisesinejad ja -osalejad aitasid seega tõsta turismiettevõtete käivet madalamal hooajal. Hinnanguline Impact Day 2023 majanduslik mõju oli üle 0,4 miljoni euro. Lisaks eelistasime võimalusel kohalikke teenusepakkujaid: üle 70% konverentsi kuludest tehti Eesti ettevõtete kaudu.

Impact Day 2023 kaaskorraldajad töid tagasisides välja, et kogu projekti jooksul toimunud kohtumised löid suurema kogukonnatunde ning kontakti teiste valdkonna tegijatega, kellega muidu igapäevases tegemistes kokku ei puutuks nii lihtsalt. Uurisime 2023 Impact Day kaaskorraldajatelt, mida väärtuslikku nad said Impact Dayl osalemisest ning kaaskorraldajatest 76,92% leidis, et suurimaks väärtuseks oli kogukonnatunne, mida läbi protsessi ja Impact Day saadi. Lisaks leiti, et väärtuseks oli uute kontaktide saamine (84,62%), saadud inspiratsioon igapäevaseks tegutsemiseks (38,46%) ning uued koostöösuhted ja projektid (46,15%). Samuti toodi välja, et väärtuslikuks osutus see, et oli võimalus jõuda väiksema kuluga suurema hulga inimesteni (7,69%).

Mõningad väljavõtted Impact Day 2023 kaaskorraldajatelt:

- "Kogukonnatunne – pärast seda, kui me selle teema üle mõtisklesime ja nägime, et me ei ole seal sellepärast, et meil oleks uusi kliente või midagi sellist, on see nende inimeste pärast, kes seda teevad ja meile väga meeldib sellest kogukonnast osasaamise tunne."
- "Kuna meil olid panellistid Leedust, Soomest ja Eestist, lõime ministeeriumide tasandil uued sidemed ning alustame rahvusvaheliste kolleegidega kord kvartalis uut kohtumist, et vahetada infot oma tegevustest ja leida koostöövõimalusi."
- "Impact Day näitas pühendunud kogukonda, kes on pühendunud jätkusuutlikkusele, kus üksikisikud, ettevõtted ja organisatsioonid näitavad teistele eeskuju jätkusuutlikel teekondadel. Sellise võrgustiku loomine on Eestis oluline vastastikuseks õppimiseks, ühiste eesmärkide seadmiseks ja jätkusuutlike põhimõtete ühiskondlikuks

omaksvõtmiseks. Oleme põnevil, et Impact Day jääb püsima, võimaldades meil ühiselt kaasa aidata rohelisele muutumisele."

Impact Day 2023 oli esimene süsinukuneutraalne konverents Baltikumis, kes detailselt mõõtis ja kompenseeris oma süsinikujalajälje (koostöös Planet Positive ja KWOTA-ga). Impact Day oli korraldatud oma väärtustest lähtuvalt: igal sammul rakendati jätkusuutlikke ja keskkonnasõbralikke lahendusi. Näiteks üks keskne koostöö jätkusuutlikkuse osas on meil olnud organisatsiooniga [Acento](#), kus koostöös analüüsiti Impact Day võimalikku keskkonnakahjulikkust ja töötati välja esmane keskkonnahoidlikkuse juhend, millest lähtume ise korraldajatena, kuid mis on kohustuslik täitmiseks ka kõikidele meie partneritele, kes tegevusse kaasatud on. Oleme juhendit ja kogu Impact Day jätkusuutlikkuse meetmeid edasi arendanud ning 2023. aasta kevadel algas aktiivne koostöö süsinuku haldusagentuuri Planet Positive-ga, kes aitab ettevõtetel mõõta, vähendada ja kompenseerida oma süsinikujalajälge, kaasates samal ajal sidusrühmi.

Leidsime kogu sündmuse korralduses võimalusi olla keskkonnast hoolivad igas sündmuse valdkonnas (transport, dekoratsioonid, kütmine, toitlustus jms). Näiteks kasutasime Impact Day korraldamiseks roheenergiat, ei kasutatud ühegi ühekordset nõud ja elementi, sündmusel pakuti ainult vegan toitu ja ei müüdud alkoholi (koostööd tehti ka Põhjala tehase toitlustajatega), dekoratsioonid tagasime partneritega, kes lähtusid jätkusuutlikkusest - näiteks rentisime taimi Hortesest, koostöös Kär & Surr ettevõttega kasutasime korduskasutatavatest riidetest tehtud lipukette, rentisime mööbli sotsiaalsest ettevõttest Uuskasutuskeskus. Rohkem saab Impact Day jätkusuutlikest meetmetest lugeda siit: <https://impactday.eu/blog/sustainability-in-action/>

Impact Day suurendas suure hulga inimeste teadlikkust jätkusuutlikust ja sotsiaalsest ettevõtlusest ning teadlikust elustiilist. Seda nii inimeste hulgas, kes sündmusel osalesid (ca 3000) kui ka kogu Impact Day korraldamise perioodil meie infoga kokku puutunud inimeste teadlikkust jätkusuutlikust ettevõtlusest ja selle võimalustest. Kogu perioodi jookul jõudsimme erinevate meediavahenditega ligikaudu 2,5 miljoni inimeseni Eestis ja lähiriikides. Olime ka 2023. a Baltic Sustainability Awards finalist.

Saime 2023. aastal korraldatud esimese rahvusvahelise Impact Day korraldamisest palju uusi kogemusi välisriikidest osalejate ja partnerite kaasamise osas. Oleme saavutanud juba head sidemed ja kontaktid, mille põhjal saame veelgi enam edasi liikuda. Lisaks oleme turunduses ära teinud ka sisenemise välisriikidesse - oleme tugevamad välisriikide turgude tundmises ning oleme tõstnud nendes piirkondades teadlikkust Impact Dayst. Kõik see on oluliseks aluseks, et veel paremini turunduses väliskülalisi kaasata ja suuremalt edasi minna. Kogu Impact Day 2023 kava on nähtav [siin failis](#).

- **2023. aastal jätkasime Euroopa Sotsiaalse Innovatsiooni Alliansi konsortsiumi ([The European Social Innovation Alliance \(ESIA\)](#)) rahvusvahelise projektiga (SIKK), mis keskendub sotsiaalse innovatsiooni kompetentsikeskuste kontseptsiooni ning SI valdkonna arendamisele. Projekti üks põhifookusi on ka sotsiaalse innovatsiooni**

visioonidokumendi loomine, mis on loodud koostöös erinevate ministeeriumite ja suhtgruppidega. Projekti jooksul on läbi viidud kohtumisi, ajurünnakuid ja dokumendi loomise strateegilisi kohtumisi. projekt lõppes mais 2023. Tegevuste näited:

- Näiteks toimus [7. veebruaril Tartu Loodusmajas koosloomesündmus](#) sotsiaalse ettevõtluse, kodanikuühiskonna ja sotsiaalse innovatsiooni sihtrühmadele, kus kaasati osalejaid SI visioonidokumendi tagasisidestamise ja sisendi andmisesse. Sarnaseid koosloomekohtumisi korraldati kokku 5 sündmust (7.02 Tartus, 28.02 Pärnus, 14.03 Tapal, 21.03 virtuaalselt, 28.03 Läänemaal)
- [11. aprillil toimus Tallinnas Telliskivi Loomelinnakus sotsiaalse innovatsiooni võrgustikusündmus](#), kus osales hulgaliselt huvilisi, et arutleda selle üle, kuidas lahendada ühiskonnas esinevaid probleeme, mis justkui kellelegi ei kuulu või kukuvad "mitme tooli vahele". Aruteludes leiti, et kõik eeldused sotsiaalse innovatsiooni jaoks Eestis on olemas, kuid vaja on julgust ja süsteemseid muutusi. Sündmus oli ka SIKK projekti Eesti lõpusündmus.
- [14.-17. veebruaril toimus projektikohtumine Saksamaal](#), kus ESIA partnerid said väärtuslikke teadmisi Dortmundi ja Berliini sotsiaalsest innovatsioonist, osalesid põnevates töötubades ning jagasid kogemusi ja mõtteid. Ekskursioon andis esmase ülevaate Saksamaa sotsiaalse innovatsiooni maastikust ning oli intensiivne ja professionaalne dialoogi jaoks oluline aeg.
- Tallinna Ülikooli eestvedamisel ja partnerite abiga koostati [ülevaade sotsiaalse innovatsiooni ökosüsteemist Eestis](#). Ülevaatest selgub, et Eesti sotsiaalse/ühiskondliku innovatsiooni (SI) ökosüsteem on veel arengu algfaasis ning paljud algatused erinevates sektorites ja tasanditel pole omavahel seotud. SI maastikul on puudunud organisatsioonide koostöö koordineerimine, kuid ilmneb positiivseid märke tekkivast SI võrgustikust teadmiste vahetamiseks ja ühiste eesmärkide kokkuleppimiseks. Kuigi visiooni omaksvõtuks ühiskonnas on olemas vajalikud eeldused, nagu kasvav teadlikkus ja kogemused uuenduslike tegutsemisviiside loomiseks ja levitamiseks, puudub endiselt kokkulepitud SI strateegia, et algatada positiivseid süsteemseid muutusi. Ülevaates pakutakse välja ka poliitilisi soovitusi, kuidas süsteemselt parandada eeldusi sotsiaalse innovatsiooni edendamiseks Eestis.
- Projekti väljundina valmis ka [sotsiaalse innovatsiooni visioonidokument](#).
- [Sotsiaalse ettevõtluse kogukonna laiendamine Slack keskkonnas](#), mille eesmärgiks on tuua kokku kõik Eesti jätkusuutlikud ja sotsiaalsed ettevõtted ning sotsiaalset ettevõtlust mõjutavad ja huvitatud osapooled, et üheskoos olla kursis kõige põnevamate uudistega, jagada üksteisega väärtuslikke võimalusi ja kujundada üheskoos sotsiaalse ettevõtluse tulevikku Eestis. 1.01.2024 seisuga on kogukonnas 489 liiget, sotsiaalse ettevõtluse ökosüsteemi erinevat osapoolt (ettevõtjad, rahastajad, investorid, valdkonda arendavad organisatsioonid jne) (areng: 4.01.22 - 167 liiget; 11.01.23 - 313 liiget).
- [Horizon projekt IBESI](#) koostöös Balti Innovatsiooniagentuuriga Eestist, Reach For Change Rootsist, Katalista Ventures Leedust. IBESI projekt keskendub Läänemere

piirkonna sotsiaalmajandussektorile. IBESI annab nii sotsiaalsetele ettevõtjatele kui ka novaatoritele parema seotuse olemasolevate ettevõtluse ökosüsteemidega, laiema juurdepääsu alternatiivsetele rahastamisallikatele ning toimivad innovatsioonimudelid, millel on potentsiaali laienemiseks jaedasiseks kasutuselevõtuks. Projekt on edukalt 2023. aastal jätkunud ning ellu on viidud mitmeid sotsiaalse ettevõtluse ökosüsteemi võimestavaid tegevusi, nt:

- Impact Valley kiirendi, mida koordineeris Katalista Ventures, kestis viis kuud ja toimus augustist detsembrini 2023. Eelnev taotlusperiood kestis 1. märtsist kuni 31. maini. Kiirendi eesmärk oli toetada varajase faasi mõjukaid ettevõtteid. See esimene kiirendiprogramm IBESI raamistikus keskendus sotsiaalsele ettevõtlusele. Tulemusena esitati programmi 32 avaldust, kokku valiti 15 meeskonda kiirendiprogrammi. 13 esitlesid oma lõplikke töid Demo päeval 5. detsembril. 9 meeskonda oli Leedust, 4 Eestist ja 2 Lätist.
- 26. mail lõppes koostöös partneritega [Baltic Innovation Agency](#), [Katalista Ventures](#) ja [Reach for Change](#) korraldatud [Impact Hackathon](#). Kahe nädala jooksul läbisid Balti riikidest 12 tiimi erinevaid töötube ning arendasid enda sotsiaalse ettevõtluse ideed. Tiimid said teadmisi äriplaani koostamisest, turu-uuringutest, prototüüpimisest, turundusest, müügist ja esinemisest. Igal meeskonnal oli ka oma mentor, kes aitas fookust hoida teemadel, mis nende jaoks kõige kriitilisemad olid.
- IBESI projekti raames viisime läbi koolitusmoodulit "Sotsiaalne ettevõtlus nišist normiks", mida testiti kolm korda. Pilootkoolitused toimusid 13.09.2023 Eestis, 24.10.2023 Lätis ja 26.10.2023 Leedus. Koolituse eesmärk oli tutvustada traditsioonilistele iduettevõtetele ja ettevõtetele sotsiaalse ettevõtluse ja sotsiaalse innovatsiooni kontseptsioone. Koolitusmooduli aluseks olid edukad sotsiaalsete ettevõtete juhtumianalüüsid, mille kaudu jagati teoreetilist teadmist ja näidati osalejatele, kuidas muuta nende olemasolevad ideed sotsiaalseteks ettevõteteks.
 - - Eesti – Tartu Loomemajanduse Keskus: Esimene koolitus toimus 13.09.2023 Eestis Tartu Loomemajanduse Keskuses. Koolitusel osales 8 ettevõtjat.
 - - Läti – Riia Tehnikaülikool: Teine koolitus toimus 24.10.2023 Lätis Riia Tehnikaülikooli (RTU) Teadus- ja Innovatsioonikeskuses. Osales 4 üliõpilast ning IdeeLAB programmijuht. RTU IdeeLAB on eelinkubaator, mis toetab RTU üliõpilaste uusi või olemasolevaid äriideid, soodustab uute ettevõtlustegevuste algatamist ja aitab üliõpilastel oma äriideed arendada ja valideerida. IdeeLAB töötab peamiselt "tavapäraste" äriideedega.
 - - Leedu – Kolmas koolitus toimus 26.10.2023 Leedus osana seminari "Ettevõtted muudavad ja sotsiaalne innovatsioon: lähemal vaatlusel", mis oli korraldatud koostöös Leedu Sotsiaalsete Ettevõtete Assotsiatsiooniga (LISVA) ja Leedu Innovatsioonikeskusega. Koolitusel osalesid ettevõtjad nii traditsioonilisest tehnoloogiast kui ka sotsiaalmajanduse ökosüsteemist. Lisaks olid kohal erinevate agentuuride

tehnoloogiaõustajad, kes toetavad üldiselt ettevõtteid ja töötavad peamiselt traditsiooniliste keskustega. Nende jaoks kohandati koolitust rohkemate näidete ja arutelude lisamisega sotsiaalse ettevõtluse teemal, kuna see oli nende jaoks kõige olulisem sihtgrupp. Osales 22 inimest.

- Impact Inspiration Event toimus 18. oktoobril, esines SpeakSmart ja tegime interaktiivseid ideede genereerimisi ning tutvustasime Impact Crash Course-i.
- 24. novembril lõppes koostöös partneritega [Baltic Innovation Agency](#), [Katalista Ventures](#) ja [Reach for Change](#) korraldatud Impact Crash Course. Impact Crash Course oli kahepäevane kursus sotsiaalsetele ettevõtetele ning organisatsioonidele, kes soovisid arendada enda finantsilist jätkusuutlikkust. Kahe nädala jooksul läbisid Balti riikidest 17 tiimi erinevaid virtuaalseid töötube ning arendasid enda sotsiaalseid ettevõtteid. Tiimid said teadmisi äriplaani koostamisest, turu-uuringutest, turundusest, müügist ja esinemisest. Igal meeskonnal oli ka oma mentor, kes aitas fookust hoida tiimide jaoks kõige olulisematel teemadel.
- Valmis ka uuring - Baltikumi põhine alternatiivsete rahastusmeetmete ülevaade ([Alternative Finance Roadmap](#)). Raporti peamine eesmärk on pakkuda kiiret ülevaadet peamistest rahastamise ja finantseerimise instrumentidest, mis on kättesaadavad sotsiaalsetele ettevõtetele Balti riikides. See praktiline teejuht loetleb ja kirjeldab alternatiivseid rahastamisallikaid sotsiaalsetele ettevõtetele Eestis, Lätis ja Leedus. "Alternatiivsete rahastamisallikate" määratlus viitab organisatsiooni sissetulekule, mis ei ole ettevõtte müügist saadud tulu. Teekond ühendab ja täiendab olemasolevat teadmistevälja selles valdkonnas. Arvestades kolme Balti riigi alles arenevaid sotsiaalmajanduse ökosüsteeme, on endiselt puudus finantsinstrumentidest, mis on mõeldud sotsiaalsetele ettevõtetele. Seetõttu on teekonna autorid kavatsenud hõlmata laia valikut finantsinstrumente, mis sobivad erinevatele sotsiaalsetele ettevõtetele erinevate juriidiliste vormide ja arenguetappidega. Ülevaade on mõeldud peamiselt sotsiaalsele ettevõtjale, kes otsib ülevaadet nende käsutuses olevatest rahastamisvõimalustest. Teekond on kirjutatud selleks, et suurendada sotsiaalsete ettevõtete teadlikkust ja toetada nende jätkusuutlikkust ja kasvu.

- **2023. aasta lõpus alustasime VEF-ga koostööd, et kutsuda ellu jätkusuutliku ettevõtluse temaatilised töörühmad.** Seda eelkõige põhjusel, et Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum ja SEV soovivad olla oma liikmete huvide kaitsja ja esindaja ning tuua kokku sarnaste huvidega inimesi. Tahame aidata igas suuruses ettevõtetel mõtestada enda jaoks teemasid nagu vastutustundliku ettevõtluse ärikasu, konkurentsieelised ja tööandjamaine. Liikmeorganisatsioonina kujundame me sellist ettevõtluskeskkonda, millesse ise usume ja mida meil vaja on. Töörühmade peamine eestvedaja on VEF, SEV veab eest ühte töörühma ja on kaasatud teiste töörühmade sisutegevustesse. Töörühmad on loodud selleks, et liikmeskond saaks võimaluse panustada otseselt missiooni ellu viimisesse. Liituda saavad VEFi ja SEVi liikmed, lisaks kaasatakse ka valdkondade teisi eksperte.

○ Töörühmad:

■ Võrdse kohtlemise ja heaolu töörühm

Töörühma fookuses on inimesed ja nende heaolu ning kuidas tööandja seda mõjutab. Kokkuvõtvalt on töörühma laual järgmised teemad: töötajate tööõigused ja -tingimused, töötajate füüsiline ja vaimne tervis, sotsiaalne võrdõiguslikkus, inimõigused tarneahelas ja tarneahelate läbipaistvus. Samuti keskendub töörühm ettevõtete laiematele võimalustele panustada ühiskonnas ilmnevate sotsiaalsete valupunktide leevendamisse. Inimõiguste töörühm hoiab sidet President Kaljulaidi Fondi lähisuhtevägivalla valdkonna juhiga ning OECD riikliku kontaktpunktiga inimõiguste teemalistes küsimustes. Hetkel on aktuaalse teemana töörühma laual Euroopa Liidu palkade läbipaistvuse direktiiv ja käsitlust leiavad ka äriühingute kestlikkusalase hoolsuskohustuse direktiiviga (CSDDD) seonduvad teemad.

■ Vastutustundliku turunduse ja rohepesu vältimise töörühm

Töörühma eesmärk on osundada turunduses levivatele rohepesu (ja ka sotsiaalse pesu) võtetele, et vähendada nii tahtliku kui teadliku tarbija eksitamise juhtumeid. Aktuaalse teemana on töörühma laual Euroopa Liidu roheväidete direktiivi ettepanek, mis jõustub eeldavasti 2026. aastal. Direktiivi eesmärk on rohepesemist ohjata ning sellega kaasnevate kohustuste siseriiklik ülevõtmine nõuab avaliku- ja erasektori tõhusat koostööd, alates selgitustööst kuni kontrollimehhanismide läbimõtlemiseni välja.

■ Raporteerimise töörühm

Aktuaalse teemana on töörühma laual Euroopa kestlikkusaruandluse direktiiv (CSRD) ja selle standardid (ESRS). Töörühma eesmärk on avada, selgitada ja edendada nii kestlikkusearuandluse direktiivist tulenevat kohustuslikku, aga ka vabatahtlikku aruandlust. Kestlikkusaruandluse kaudu on võimalik pakkuda erinevatele sidusrühmadele vajalikku jätkusuutlikkuse alast infot ettevõtte kohta. Täiendavalt on vabatahtliku aruandluse koostamise kaudu võimalik suurendada ettevõtete vastutustundlikku tegevust ja tõsta seeläbi konkurentsivõimet välisurgudel.

■ Elukeskkonna, energeetika ja transpordi töörühm

Töörühma eesmärk on toetada tervikliku, ligipäätava ja kestliku elukeskkonna kujunemist. Töörühmas on mõtteliselt kaks põhilist fookust: energia ja transport ning ehitatud keskkond ja planeerimine. Teemasid ühendab märksõna “kliima” – kas siis kliimamuutuste leevendamise või nendega kohanemise vaatenurgast. Töörühm koondab enda alla teiste töörühmadega võrreldes enam teemasid valdkondade laia spektri tõttu, et hoida ühtset tervikpilti. Hetkel aktuaalsetest teemadest puudutab töörühma tegevust Eesti kliimaseadus, Rohetiigri transpordi teekaart, taastuvenergia direktiiv (RED III).

- **Ringmajanduse tööühm**

Tööühma eesmärk on ettevõtjate toetamine ja innustamine ringsele majandusmudelile üleminekul, selle ärikasu mõtestamisel ja üleminekuks vajalike praktiliste teadmiste pakkumisel või vahendamisel. Samuti keskendub tööühm ühiskonnas ringmajanduse propageerimisele, et ringsete ärimudelitega ettevõtteid oleks rohkem ja ökosüsteem neid soosiv.
- Viime endiselt läbi ka uuringuid, mis annaksid head sisendit sotsiaalse ettevõtluse valdkonnale. **Sellel aastal võtsime uuringute vallas ette uue, Eestis mitte nii aktiivselt pildis oleva, kuid olulise teema - [sotsiaalselt vastutustundlikud riigihanked](#)**. Euroopa Komisjoni nimel raamlepingu „Sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete alane koolitus ja teadlikkuse tõstmine” nr EISMEA/2022/OP/0014 raames korraldab konsortsium [*kuhu kuuluvad European Association for Innovation in Local Development (AEIDL), DIESIS Network ja Local Governments for Sustainability (ICLEI Europe) - koos alltöövõtjaga REVES*] kohandatud koolitust sotsiaalselt vastutustundliku riigihanke kohta 12 liikmesriigis ja viib läbi kogu ELi hõlmava teavituskampaania, koolitusi ja uuringuid sotsiaalselt vastutustundliku riigihanke kohta. Kuulume SEV-ga antud üleeuroopalisse konsortsiumisse, kus Euroopa Komisjoni nimel (raamlepingu "Koolitus- ja teadlikkuse tõstmise tegevused sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete menetluste kohta" raames) viiakse ellu tegevusi, millega analüüsida Euroopa riikide sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete olukorda ja arengut. SEV on abiks antud konsortsiumi Eestis toimuvate tegevuste elluviimisel. 2023. aastal on alustatud protsessi mitme osaga. Perioodil oktoober-jaanuar on fookuses andmete analüüs ja uuringu tegemine, et mõista riikide sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete rakendamist, väljakutseid ja arenguvajadusi. Selleks viisime SEViga läbi intervjuusid riigihangete ekspertidega. Lisaks viiakse ELi liikmesriikides läbi analüüs sotsiaalselt vastutustundlike hankete menetluse (SRPP) kommunikatsioonitrendide ja -praktikate kohta. Selleks oleme koostanud seeria küsimusi, et koguda teavet peamiste kommunikatsiooniallikate ja kanalite kohta, mida kasutavad avalik sektor ja sotsiaalmajanduse osapooled. Uuringu jaoks kogume sisendit 22. jaanuarini 2024, mille järel toimub andmete analüüs.

Prioriteet 2. Nõustamised, programmid ja kiirendi

- **Koostöös Läti sotsiaalsete ettevõtete võrgustiku (Social Entrepreneurship Association of Latvia), Rootsist Reach for Change and Leedu sotsiaalsete ettevõtete võrgustikuga (Lithuanian Social Business Association) jätkasime riikidevahelise [võrgustiku Baltic Sea Impact Network-i projektiga](#)**, mis pakkus vastastikuse õppimise võimalusi ja töötubasid Eesti, Läti, Leedu ja Rootsi sotsiaalsetele ettevõtjatele. Kokku toimus 2023. aastal SE-dele 8 kohtumist-töötuba, kus astusid üles erinevad eksperdid. Projekt lõppes suurema võrgustiku sünnimusega augustis Riias peetud lõpusündmusega. Meie eesmärk oli, et selle pilootprojekti tulemuseks on toimiv ja struktureeritud võrgustikumudel, mis pikemas perspektiivis suudab hõlmata rohkem riike. Selle saavutamiseks esitasime Rootsi Instituudile

jätkuprojekti, mis sai rahastust. Selle tulemusena alustasime võrgustiku projekti jätkamist septembrist 2023 ning projekt kestab kaks aastat, kus kaasame lisaks Eesti, Läti, Leedu ja Rootsi sotsiaalsetele ettevõtetele ka mõjuettevõtteid Taanist ja Ukrainast.

- **Korraldasime 12.-26. mail koostöös partneritega [Baltic Innovation Agency](#), [Katalista Ventures](#) ja [Reach for Change](#) korraldatud [Impact Hackathon](#).** Kahe nädala jooksul läbisid Balti riikidest 12 tiimi erinevaid töötube ning arendasid enda sotsiaalse ettevõtluse ideed. Tiimid said teadmisi äriplaani koostamisest, turu-uuringutest, prototüüpimisest, turundusest, müügist ja esinemisest. Igal meeskonnal oli ka oma mentor, kes aitas fookust hoida teemadel, mis nende jaoks kõige kriitilisemad olid.
 - Häkatonil võitjateks osutusid Transful ja Teachers' Peer Support Circles, kes saavad võimaluse osaleda Impact Valley kiirendiprogrammis. Transful on mälutehnikal põhinev platvorm, mis aitab läbi seoste loomise omandada inimesel uusi teadmisi. Teachers' Peer Support Circles pakub õpetajatele kogukonda, kus nad saavad jagada enda kogemusi ja igapäevaseid muresid, et nad ei jääks emotsionaalselt üksi ning leiaksid esimesel võimalusel abi.
 - Lisaks neile said eriauhinnad Medic-Talk ja Estonian Dialogue Academy, kes saavad mentorlust Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustiku ja Reach for Change poolt. Medic-Talk loob meditsiinilist tehisintellektil põhinevat juturobotit, et parandada tervishoiu valdkonnas keelebarjääri spetsialistide ning kohalikke keelt mittevaldavate inimeste seas. Estonian Dialogue Academy pakub koolitusi, et arendada dialoogioskust nii noorte, täiskasvanute kui ka laste seas.
 - Häkatonil osalenud tiimid said aktiivselt nõustamist kogu programmi jooksul. Võitjatega jätkub nõustamise osas koostöö ka peale programmi.
- **[10.-24. novembril korraldasime rahvusvahelise Impact Crash Course-i](#).** Impact Crash Course oli kahepäevane kursus sotsiaalsetele ettevõtetele ning organisatsioonidele, kes soovisid arendada enda finantsilist jätkusuutlikkust. Kahe nädala jooksul läbisid Balti riikidest 17 tiimi erinevaid virtuaalseid töötube ning arendasid enda sotsiaalseid ettevõtteid. Tiimid said teadmisi äriplaani koostamisest, turu-uuringutest, turundusest, müügist ja esinemisest. Igal meeskonnal oli ka oma mentor, kes aitas fookust hoida tiimide jaoks kõige olulisematel teemadel.
 - Kursuse võitjaks osutus [Saule](#), kes saab võimaluse osaleda Impact Valley kiirendiprogrammis. Saule aitab teistel luua enda ettevõtteid läbi teadmiste edasi andmise, kogukonna ja tehnoloogilise toetusega.
 - Lisaks talle said eriauhinnad [MTÜ Kuula Leinajat](#) ja [LedeLab Group OÜ](#), kes saavad mentorluse Reach for Change ja Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustiku poolt. MTÜ Kuula Leinajat tõstab üldsuse teadlikkust leinast ning koolitab välja erinevaid spetsialiste, kes aitaksid inimestel leinaga tegeleda. LedeLab Groupi põhieesmärk on luua keskkond, kus haridus, tehnoloogia ja jätkusuutlikkus on seotud, hõlbustades teadlike ja mõjusate otsuste langetamist. Nende visiooniks

on anda juhtidele teadmisi, et edendada jätkusuutlikku ettevõtlust ja vaimset heaolu.

- Kursusel osalenud tiimid said aktiivselt nõustamist kogu programmi jooksul. Võitjatega jätkub nõustamise osas koostöö ka peale programmi.
- Aasta jooksul on tehtud 36 nõustamist sotsiaalse ettevõtluse ja innovatsiooni teemal ettevõtetele, tugiorganisatsioonidele erinevatel teemadel, näiteks äriplaani, turundus-, äriarenduse, rahastusvõimalused jne.

Prioriteet 3. Osalus töörühmades (GECES, Eesti pikaajalise säästva arengu komisjon, EVEA, EUCLID)

- Oleme jätkanud koostööd [Euclid Võrgustikuga](#), kes on Euroopa Komisjoni strateegilise partneriga sotsiaalse ettevõtluse teemadel. Aitasime ellu viia EUCLIDI poolt välja kuulutatud sotsiaalse ettevõtluse [üle-Euroopalises uuringut](#) (ESEM).
- [Liitusime](#) 2020 kevadel Eesti Väike- ja Keskliste Ettevõtjate Assotsiatsiooniga (EVEA) ja oleme koostööd jätkanud erinevate teemadega seoses. Näiteks ettevõtjatele laskuva halduskoormuse teemadel. Kogusime ka ettevõtjatelt tagasisidet ja arvamusi uue valitsuse väljapakutud maksu- jm. muudatuste kohta, et kaardistada ettevõtjate hinnangut maksude tõusude mõjust ettevõtlustegevusele. Selle alusel koostus EVEA juhatus uue valitsuse võtmeministritega, et tutvustada ettevõtjate tagasiside põhjal kujundatud väike- ja keskmiste ettevõtjate seisukohti ja ettepanekuid.
- 2023. aasta lõpus alustasime VEF-ga koostööd, et kutsuda ellu jätkusuutliku ettevõtluse temaatilised töörühmad, kus SEV veab eest ringmajanduse töörühma ning osaleb teiste töörühmade sisutegevuses.

Prioriteet 4. Tagatud järelkasv Eestis sotsiaalsete ettevõtete juhtidele

- SEV tegi 2023. aastal koostööd Junior Achievement Eestiga eri vormides, et toetada noorte ettevõtlikkust ja sotsiaalsete ettevõtete tulevasi juhte. Näiteks toimus [11.-12. veebruaril 2023 traditsiooniline Eesti Õpilafirmade laad](#) Kristiine ja Rocca al Mare keskustes. Projektis osales ligi 260 õpilas- ja minifirmat ning laadal esindatud toodete valik ulatus seinast seinale. Õpilas- ja minifirmade laadal müüdud toodete arvu järgi võib järeldada, et ka ostjate huvi oli suur - õpilafirmade laada kogu käive oli kokku ligi 21 400 eurot. SEV osales sündmusel žüriiliikmema ja noorte tiimidele nõu andmisega.
- Impact Day 2023 raames korraldas JA Eesti koostöös Rohelise Pealinnaga [noortele pühendatud häkatoni "Õpilafirmad panustavad rohelisse linnaruumi"](#). Sündmus toimus õpilafirmadega alustajatele Tallinnas Põhjale tehases, et leida ideid jätkusuutliku ja rohelise linnaruumi loomiseks ja edendamiseks. 10 tunni jooksul aitasid mentorid ja õpilafirma programmi vilistlased gümnaasiumi- ja kutsekooli õpilastel leida linnakeskkonda arendav äriidee, moodustada selle elluviimiseks vajalik meeskond ning teha esimesed kiired sammud oma toote või teenusega turule jõudmiseks
- [Jätkasime koostööd ka Delta X-ga](#) - Tartu Ülikooli võistlus tudengitele ning gümnasistidele. Delta X eestvedajad on Tartu Ülikooli tehnoloogiainstituut, matemaatika ja statistika instituut, arvutiteaduse instituut ja majandusteaduskond.

Võistluse eesmärk on innustada tudengeid ja gümnasiste end proovile panema, propageerida lahenduskeskset vaadet Tartu Ülikoolis, luua eeldusi teadussuundade üleseks koostöök, pakkuda lahendusi päriselu probleemidele. Võistluse raames andsime välja Impact Day pileti auhinnana välja, et innustada noori veel enam jätkusuutlikkusega tegelema ning leida SE ja SI ökosüsteemist rohkem kontakte ning inspiratsiooni

- Oleme turundustegevustega aidanud kaasa Tallinna Ülikooli sotsiaalse ettevõtluse magistriõppe võimaluste ja kandideerimise levitamisele.
- 20.03.23 tegime Taltechiga podcasti osa jätkusuutlikkuse teemal.
- Kahel korraldatud häkatonil (Impact Hackathon ja Impact Crash Course) osalesid ka noored, tudengid, kelleni jõudsime läbi programmide viia lähemalt sotsiaalse ettevõtluse kontseptsiooni ning aidata neil oma ettevõttega alustada. Lisaks toimus Impact Inspiration Event 18. oktoobril, kus esines SpeakSmart ja tegime interaktiivseid ideede genereerimisi ning tutvustasime Impact Crash Course-i.

Prioriteet 5. Andmebaas

- Oleme edasi arendanud [andmebaasi sotsiaalsest ettevõtlusest](#) ülevaate saamiseks, mis annab kvartaalse või aastase täpsusega ülevaate sotsiaalsete ettevõtete ja sotsiaalse ettevõtluse sektori käekäigust kirjeldades selle olulisemaid indikaatoreid. Oleme teinud ülevaateid sektori arengutest vastavalt andmebaasi infole (vt, [kvartal 1](#); [kvartal 2](#); [kvartal 3](#)). Infot oleme levitanud oma blogis, sotsiaalmeedias, kvartaalsetel SE & SI kogukonna virtuaalsetel kohtumistel. Andmebaasis on 236 sotsiaalset ettevõtet.

TEGEVUSSUUND 2: TEADLIKKUS

Eesmärk 1: Eesti elanike kasvanud teadlikkus sotsiaalsetest ettevõtetest ja nende rollidest

Ülevaade oodatavate tulemuste saavutamisest	
Ülevaade sotsiaalsest ettevõtlusest, sotsiaalsetest ettevõtjatest ja sotsiaalse ettevõtluse üha suurem populariseerimine mõtteviisi ja maailmavaatena	Avaldasime vastava temaatikaga arvamuskogumisi, blogipostitusi. Kodulehele ajakohastasime sektsiooni "tööriistad": https://sev.ee/kasulikku/tooriistad/ .
Kasvanud teadlikkus	Antud perioodil tegime neli mahukamat kommunikatsioonikampaaniat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Impact Hackathon programmis kandideerima kutsumine; 2. Impact Day festivali levitamine (sisaldades palju infot ettevõtete ja valdkonna arengute jms kohta); 3. Impact Crash Course programmis kandideerima kutsumine; 4. Sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete teemal kommunikatsioonipraktikate kvantitatiivne uuring.
Saavutatud mõju üldine kirjeldus ja kirjeldus eduindikaatorite kaudu	
Iga sihtrühma digitaalse kommunikatsiooni ulatus ja reaktsioonid	Facebooki kanali kaudu jõudsimine 1.01.23-31.12.23 perioodil 242 297 inimeseni, reaktsioonide hulgaks oli 176.
Kommunikatsioonikajastuste ulatus ja reaktsioonide hulk;	Facebooki kanali kaudu jõudsimine 1.01.23-31.12.23 perioodil 242 297 inimeseni, reaktsioonide hulgaks oli 176.
Konverentsil osalenud külaliste arv	2689
Magistriõppes sotsiaalset ettevõtlust õppivate tudengite arv	0 tudengit
Meediakajastuste hulk ja levik	100+ meediakajastust nii SEVi kui ka Impact Day tegevustega seoses, s.h näiteks: <ol style="list-style-type: none"> 1. Erkki Kubber: kolme kriisi õppetunnid ühiskonna muutmiseks 2. Sihik - Merili Ginter: Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustik 3. Tallinnas peetakse jätkusuutlikkusele pühendatud festivali Impact Day
Organiseerimise käigus loodud uute kontaktide ja partnerluste arv, läbi mille	89

sotsiaalsed ettevõtlust veel enam võimendada.	
Podcast'i kuulamiste arv	0 - lõpetasime podcasti tegemise 2022. aastal ja ei ole sellega jätkanud.
SEVi uudiskirja ja sotsiaalmeedia platvormide jälgijate arv	11.01.2024 seisuga on Facebookis jälgijate arv 3495, uudiskirjaga liitunute arv 708.
Sotsiaalse ettevõtja auhinnale pürgijate arv	Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumi vastutustundliku ettevõtluse indeksis osalenud 49 ettevõtte seas oli 3 sotsiaalset ettevõtet, kelle seast valiti välja sotsiaalse ettevõtluse auhinna võitja.

Ülevaade läbiviidud olulisematest tegevustest, mis toetasid oodatavate tulemuste saavutamist (toimumise aeg, kulg, osalejad, olulisemad tähelepanekud, jms):

Prioriteet 1. Tunnustussündmus

- Oleme jätkanud koostööd Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumiga (VEF) (sai alguse 2020. kevadel). 2023. aastal andsime välja sotsiaalse ettevõtluse eriauhinna koostöös Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumiga kord aastas toimuval [Indeksi galal](#), tänavu toimus gala 6. juunil Kai Kunstikeskuses. Auhinna sai [Uuskasutuskeskus](#). Koostöö Vastutustundlike Ettevõtete Foorumiga võimaldab efektiivsemalt kommunikeerida vastutustundlike ning sotsiaalsete ettevõtete erisusi ja sarnasusi.
- [Ajujahi tuleviku ettevõtte auhind anti välja Impact Day!](#):

Tulevikuettevõtte kriteeriumid olid jagatud kolme valdkonda: keskkondlik ja sotsiaalne mõju ning ettevõtte kultuur. Finalistid valis žürii 9 auhinnale kandideerinud Ajujahi tiimi seast SEB pangas toimunud esitlustel 4. oktoobril.

TOP 3 tiimi, kes SEB eriauhinnale kandideerivad:

- KIUD – ettevõtte, mis pakub vastupidavast ning taaskasutatud tekstiilijäätmetest pakkematerjali, asendades pakenditööstuses ühekordselt kasutatavat lainepappi ja spooni.
- Cara Health – tervishoiu/tehnoloogia idufirma, mille eesmärk on parandada emade tervist ja heaolu kogu rasedus- ja sünnitusperioodi vältel. Ettevõtte on loonud uut tüüpi meditsiinipraktika, mis ühendab ennetava traditsioonilise meditsiini täiendavate teenustega.
- Raw Edge – ettevõtte, mis toodab 100% naturaalsest köögivilja- aga ka marjamahlast piimhappebakteritega fermenteeritud, probiootilist ning madala kalorsusega jooki, mis ei sisalda kofeiini, kunstlikke lisaaineid ega lisatud suhkrut.

SEB tulevikuettevõtte eriauhinna saaja selgus 6. oktoobril Baltikumi suurimal jätkusuutlikkuse festivalil Impact Day. Võitjaks osutus KIUD.

Prioriteet 2. Sotsiaalse ettevõtluse kui valdkonna arendamise kampaaniad

- Avaldasime vastava temaatikaga arvamusküsimusi, blogipostitusi ning lõime uued turundusmaterjalid lühivideote ja pikemate esitluste salvestuste näol.
- Kodulehele koondasime “tööriistad” erinevaid põhjaid, allikaid ja töömaterjale, mis on kasulikud ettevõtjatele kui ka valdkonda arendavatele osapooltele: <https://sev.ee/kasulikku/tooriistad/>
- Korraldasime [4.-6. oktoobril Põhjala tehases baltikumi suurimat mõju ja jätkusuutliku ettevõtluse festivali Impact Day](#). 2023. aastal oli Impact Day esmakordselt rahvusvaheline ja kahepäevane sündmus. Esialgse eesmärgi 2000 külastajat ületasime taas, kohapeal ja otseülekandes osales seekord koguni 2689 inimest. Laval astus üles 180 esinejat (93 esinejat 2022. aastal), demoalal oli esindatud 46 ettevõtet. Impact Day suurendas suure hulga inimeste teadlikkust jätkusuutlikust ja sotsiaalsest ettevõtlusest ning teadlikust elustiilist. Seda nii inimeste hulgas, kes sündmusel osalesid (ca 3000) kui ka kogu Impact Day korraldamise perioodil meie infoga kokku puutunud inimeste teadlikkust jätkusuutlikust ettevõtlusest ja selle võimalustest. Kogu perioodi jooksul jõudsime erinevate meediavahenditega ligikaudu 2,5 miljoni inimeseni Eestis ja lähiriikides.

Impact Day raames viisime läbi erinevaid konkursse, mille eesmärk oli levitada teadlikkust jätkusuutlikkusest ja kaasata ettevõtjaid ja uudselt mõtlejaid.

- Korraldasime [Mõjukõneleja konkursi](#) (Impact Speaker contest). Konkursiga soovisime leida kõikidest Balti riikidest inimest, kes kuni 12-minutilise kõnega paneb inimesi mõtlema, inspireeruma või hoopis šokeerima teemal “Are we doing enough?”. Mõjukõneleja konkursi korraldasime koostöös Milton New Nordics, SpeakSmarti ja President Kaljulaidi Fondiga ning Neste toetusega. Konkurssi levitasime üle Baltikumi 2023. aastal kandideeris konkursile kokku 35 ideed. 2023. aasta kõnekonkursi võitja on Harald Lepisk.

2023. aasta konkursi ajakava:

- AVALDUSTE PERIOOD
- 08.08 – Avalduste periood algab
- 03.09 – Avalduste perioodi lõpp
- 06.09 Pikendatud avalduste perioodi lõpp
- POOLFINAALID
- 12.09 – Poolfinalistide avalikustamine
- 18.09 – Poolfinaal I (virtuaalne)
- 19.09 – Poolfinaal II (virtuaalne)
- FINAAL
- 30.09 – Avalik esinemiskoolitus
- 04.10 – Impact Speakeri finaal Põhjala tehases
- 06.10 – Võitja esinemine Impact Dayl

- Korraldasime ka [Impact Announcement konkurss ettevõtjatele](#). Kui Mõjukõneleja konkurss on kujundatud nii, et igaüks meist ka tavainimesena saaks jätkusuutlikkuse ja maailmaparandamise teemadel oma sõnumit tuua suure publiku ette, siis lõime esmakordselt ka ettevõtetele võimaluse näidata oma uuenduslikke jätkusuutlikkust toetavaid ja edendavaid lahendusi. Selleks korraldasime Mõjuteate konkursi (Impact Announcement contest). 2023. aastal osales Mõjuteate konkursil 31 ettevõtet. Konkursi kaudu on eesmärgiks leida ja levitada edasi häid lahendusi, mis aitavad ka teistel ettevõtetel jätkusuutlikkuse osas areneda. Väljavalitud ettevõtted ja organisatsioonid saavad Impact Day konverentsi võimaluse esitleda oma uuenduslikke arendusi (toode/teenus) laval ning esitleda oma uuenduslikku lähenemist suurele publikule. Selleks on eraldi sessioon, kus käsitleme innovaatilisi lahendusi Impact Day programmis. 2023. aasta konkursi ajakava:
 - 10.04 - Impact Announcementile kandideerimise avalikustamine, turundustegevus.
 - 23. mai Impact Announcementile esimese kandideerimisperioodi lõpp, kandidaatide ülevaatamine, valik ja tulemustest teada andmine, pidev suhtlus. Tegime projekti jooksul kaks vooru, üks perioodil 10. aprill-23.mai ja 25.08-25.09.
 - 25.08-25.09 - Impact Announcement II vooru kandideerimisperiood:
 - 4.10 - Harjutuspäev väljavalitutele
 - 5.10 - Esitlus Impact Dayl ja eripreemia võitja väljakuulutamine
- Aasta lõpus oli fookuseks ka [sotsiaalselt vastutustundlikud riigihangete](#) teema, kus viisime läbi intervjuusid ja küsitlust antud teemal (rohkem lahti kirjutatud ülal osades), millega tõstame antud vallas teadlikkust ning saame aidata kaasa valdkonna arengule.

Prioriteet 3. Eestvedajate sihtrühma kampaaniad

- Impact Day 2023 raames kajastasime sotsiaalseid ja jätkusuutlikke ettevõtteid ja nende tegemisi, et suurendada inimeste teadlikkust valdkonnas tegijate osas. Kokku üle 100 meediakajastuse ning kuue kuu jooksul turundustegevust, mille tegevuses jõudsime 2 500 000 inimeseni.
- Kahe häkatoni raames ([Impact Hackathon](#) ja [Impact Crash Course](#)) levitasime ideede kohta infot ja tegelesime sellega, et suureneks teadlikkus sotsiaalsest ettevõtlusest ja valdkonnaga tegelejatest.
- Korraldasime [Impact Webinari 19. aprillil](#), kus tutvustasime sotsiaalse ettevõtluse olemust, kogemust jagas Edumus ning kutsusime osalema Impact Hackathonil.
- [Impact Inspiration Event toimus 18. oktoobril](#), esines SpeakSmart ja tegime interaktiivseid ideede genereerimisi ning tutvustasime Impact Crash Course-i.

ÜLDINE TEAVE

Kõrvalekalded tegevuste läbiviimisel koos selgituste ja/või põhjendustega

2023. aasta osas suuremad kõrvalekalded puuduvad ning eelmiste aastate järeldused ja muudatused kehtivad. Suur fookus oli ka sellel aastal koostööl ning suuremate sündmuste korraldamisel, et koostöös partneritega korraldada midagi suuremat ja mõjuloovamat nagu selleks oli Impact Day. Selle läbi jõudsimise suure hulga inimesteni ja saime kasu tuua nii organisatsioonidele, kes tegelevad sotsiaalse ettevõtluse ja innovatsiooni arendamisega kui ka ettevõtetele, kes tegelevad jätkusuutlikkuse, sotsiaalse ettevõtluse vallas. Samuti näeme potentsiaalikana asjaolu, et oleme kaasatud konsortsiumisse, mis tegeleb sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete teemaga, milles näeme olulisust ja loodame, et antud projekti tegevustega saame kaasa aidata valdkonna arengule.

Aruandele lisatud tegevuste läbiviimise raames välja töötatud materjalid (võimalusel koos viidetega veebilehtedele)

Materjalidele on viidatud teksti sees loetavuse huvides.

Aruande kinnitus	
Allkirjaõigusliku isiku nimi	Allkiri
Kätlyn Jürisaar	